

Restaurant- og matfag

Dato: 02.12.2025

Sted: Utdanningsdirektoratet

Rådsmedlemmer:

Medlem	Varamedlem	Deltok på møtet
Arbeidstakersiden		
Gard Hofsvang LO Fellesforbundet	Anne Marie Andersen LO Fellesforbundet	Gard Hofsvang LO Fellesforbundet
Merete Helland LO NNN	Ingunn Vambeseth LO NNN	Merete Helland LO NNN
Kenneth Johannessen YS Delta	Linn-Anett Gresholdt YS Delta	Kenneth Johannessen YS Delta
Ronny Aunan LO NNN	Erlend Eliassen LO Fagforbundet	Ronny Aunan LO NNN
Arbeidsgiversiden		
Marit Finseth Løberg NHO Mat og Drikke	Anette Almås Sjømatbedriftene	Marit Finseth Løberg NHO Mat og Drikke
Gunnar Bakke NHO Mat og Drikke	Lars Lindland NHO Mat og Drikke	Gunnar Bakke NHO Mat og Drikke
Henrik Hamborg NHO Reiseliv	Jorulf Brøvig Silde NHO Service og Handel	Henrik Hamborg NHO Reiseliv
Cathrine Fjelstad Gujord KS	Per Osland KS	Cathrine Fjelstad Gujord KS
Skoleeier		
Stig Kjetil Søvik KS	Roger A. Fylling KS	Stig Kjetil Søvik KS
Trine Ludviksen KS	Hilde Søvik KS	Trine Ludviksen KS
Lærerorganisasjon		
Einar Martin Kålen Utdanningsforbundet	Tonje Svendsen Utdanningsforbundet	
Merete Aga-Thoresen Utdanningsforbundet	Vegar Hansen Utdanningsforbundet	Merete Aga-Thoresen Utdanningsforbundet
Grethe Jusnes Skolenes Landsforbund	Thorbjørn Hopsø Skolenes Landsforbund	Grethe Jusnes Skolenes Landsforbund
Elevrepresentasjon		
Hedda Børgesen Bråten Elevorganisasjonen	ingen vararepresentasjon	
Utdanningsdirektoratet		
Kaja Emilie Walsh		Kaja Emilie Walsh
Inger Lise Stieng		

Dagsorden:

Sak 1/3/2025	Godkjenning av innkalling og dagsorden
Sak 2/3/2025	Spørreundersøkelse i regi av nasjonalt senter for yrkesfag
Sak 3/3/2025	Modulstrukturert opplæring: Mulighet for å utvide med flere lærefag
Sak 4/3/2025	Modulstrukturert opplæring: Orientering om implementering
Sak 5/3/2025	Tilrettelegging av skriftlig sentralt gitt eksamen for yrkesfag etter vg3-nivå
Sak 6/3/2025	Orienteringssaker
Sak 7/3/2025	Eventuelt

1/3/2025 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak:

Godkjent

2/3/2025 Spørreundersøkelse i regi av Nasjonalt senter for yrkesfag

Gøril Groven deltok på møtet for å presentere senterets mål, ambisjoner og arbeid, og bakgrunnen for spørsmålene rådene er bedt om å svare på.

Bakgrunn for saken

De faglige rådene inviteres med dette til å gi innspill direkte til Nasjonalt senter for yrkesfag (NSY) om hvilke problemstillinger og temaer vi bør prioritere i vår FoU-innsats og i mobilisering av nye samarbeid som vil styrke yrkesfagene. Formålet med undersøkelsen er å sikre god relevans og innretting i NSYs aktiviteter allerede i etableringsfasen.

NSY ble offisielt åpnet 20.08.25. Senteret er lokalisert i Molde, og har per d.d. to ansatte (leder Konrad Lillevevang og analytiker Gøril Groven). To nye ansatte (forretningsutviklere) starter 15.12.25, og en ny stilling (analytiker) er lyst ut med søknadsfrist 16.11.25.

NSY skal arbeide aktivt med forskning, utvikling og innovasjon og skal fungere som en koblingsboks for samarbeid mellom ulike aktører innenfor yrkesfagene både nasjonalt og internasjonalt. I KDs tildelingsbrev til Udir for 2025 er en oppdragsbeskrivelse for senteret (se vedlegg).

Viktige innspill fra NSYs interessenter

NSY er i en oppstartsfasen og vi ønsker å bli kjent med og lære av våre interessenter. For å samle innspill bruker vi et digitalt spørreskjema som først går til de faglige rådene, og deretter til en bredere interessentgruppe. Undersøkelsen har en åpen og eksplorerende tilnærming fordi vi ønsker deres innspill om viktige temaer, satsingsområder og utfordringsbilder – uavhengig hva som finnes fra før av etablerte samarbeidsstrukturer eller kunnskapsgrunnlag.

Om spørreundersøkelsen

Spørreundersøkelsen er digital og består av ca. åtte spørsmål med såkalt fritext som svartype, dvs. at det kan skrives et svar på inntil 4000 tegn per spørsmål (tilsvarer en til halvannen A4 side med tekst). Etter å ha fått arbeidet med spørsmålene i fellesskap, sendes ett svar fra hvert faglig råd. Undersøkelsen administreres i programmet Questback, og det er NSY som mottar og behandler svarene.

Undersøkelsen tar for seg to hovedområder. For det første ønsker vi innspill til **tematisk innretning på NSYs prosjekter og aktiviteter tilknyttet forskning, utvikling og innovasjon** – herunder kunnskapshull eller utfordringer vi bør gripe fatt i, på kort og lang sikt.

For det andre ønsker vi innspill som retter seg mot hvilke **aktører NSY bør være i kontakt med i arbeidet fremover**, f.eks. næringsklynger, kompetansemiljø og relevante offentlige aktører som er tilknyttet deres respektive fagområder. I denne sammenheng ønsker vi også innspill til aktuelle møtearenaer NSY bør være kjent med og/eller delta på.

NSY vil gjøre en analyse av svarene og bruke innsikten i vårt videre utviklingsarbeid. Rådenes utviklingsredegjørelser vil også inngå i det kunnskapsgrunnlaget vi arbeider ut fra. Det kan bli aktuelt med tilsvarende undersøkelser senere som følger opp aktuelle temaer.

På forhånd takk for hjelpen!

[Her er spørsmålene i spørreundersøkelsen](#)

Frist

NSY ønsker innspillene fra de faglige rådene før utgangen av året.

Kort om senteret

Partssammensatt styringsgruppe

Det er etablert en partssammensatt styringsgruppe tilknyttet senteret, som i første omgang har jobbet med viktige satsingsområder, herunder første innspill til FoUI-aktiviteter.

Medlemmene i styringsgruppa består av representanter fra organisasjonene som sitter i SRY.

Forskning og utvikling

NSY skal etablere et analyseprosjekt for å få **oversikt over eksisterende kunnskapsgrunnlag og kilder med nøkkelinformasjon knyttet til fag- og yrkesopplæringen i Norge, samt identifisering av kunnskapshull.**

Basert på styringsgruppas innspill og kunnskapsgrunnlag vi er kjent med fra før, skal det også etableres et kunnskapsgrunnlag som viser **hvordan fag- og svenneprøvene gjennomføres i regionene.**

Begge prosjektene er i planleggingsfasen med mål om utlysning før nyttår.

Vedlegg

Se beskrivelse av *Oppdrag nr. 2025-06 Etablering av et nasjonalt senter for yrkesfag* i tildelingsbrevet til Utdanningsdirektoratet for 2025 [her](#) (s. 47).

Diskusjon fra møtet:

Spørsmål 1:

Hvilke temaer eller problemstillinger bør NSY prioritere i sitt forsknings- og utviklingsarbeid?

- **Dimensjonering**
 - o Involvering av y-nemndene i dimensjoneringsarbeidet og utfordring om de har tilstrekkelig nettverk og/eller kompetanse
 - o Kartlegging av terrenget i fylkene og samarbeid i alle nivåer
 - o Konsekvenser av tverrfaglige vg2-løp og/eller sammenslåing av vg2-struktur lokalt
- **YFF – konsekvenser av ulik praksis lokalt**
- Prøvenemndsarbeid i fylkene – utfordring med sammensetning, oppnevning og om det sitter riktige fagpersoner i nemndene. Det finnes ingen nasjonal oversikt eller begrensning for antall år man kan sitte.
- Frafallsproblematikk (frafall i vgo) og frafall i yrkene (etter oppnådd fag-/svennebrev, spesielt kort tid etter oppnådd fag-/svennebrev)
- Lærlingtilskudd – hva er effekten av lærlingtilskuddet for å sørge for nok læreplasser, og er lærlingtilskuddet tilstrekkelig. Kan det være andre insentiver for en lærebedrift som kan gi flere læreplasser?
- Utdanning av yrkesfaglærere: rekruttering og representasjon av de ulike fagene i utdanningsprogrammet. Har det en betydning at yrkesfaglæreren har riktig fag-svennebrev i de fagene man underviser i (rådet har erfart at det er mangel på rett kompetanse i skolene)?
- Rekruttering til bransjene – mer informasjon om hvorfor ungdom og voksne tar de utdanningsvalgene de tar
 - o Hvilken kjennskap har aktuelle kandidater til RMs utdanninger og bredden av fag?
- Behov for forkurs før voksenopplæring (i f.eks. digitale ferdigheter eller andre grunnleggende ferdigheter som ikke er direkte relatert til yrkesutøvelse)
- Har bransjene og bedriftene tilstrekkelig oversikt over utdanningsmulighetene og veiene i utdanningssystemet?

Spørsmål 2:

Hvilke arenaer er de viktigste møteplassene innen deres fagområde der NSY bør delta?

- Landskonferansen for restaurant- og matfag
- Bransjekonferansene til organisasjonene bak fagene våre
- Vår- og høstkonferansene til opplæringskontorene (Form oss)
- OsloMet sin samling for RM og SSR

Spørsmål 3:

Hvilke aktører innen deres bransje/sector er det viktig at NSY henter innspill fra/etablerer dialog med?

- Form oss (opplæringskontorene i RM og SSR)
- Alle bransjeforeninger (inkl. eks.: Norske Kokkers Landsforening) og alle laugene

Spørsmål 4:

Basert på deres innsikt, beskriv hvilke hovedutfordringer NSY bør gripe fatt i og legge til rette for et styrket samarbeid:

- Partssamarbeidet i fag- og yrkesopplæringen i stort. Det er gjennom Faglige råd og SRY partssamarbeidet foregår, og det er derfor viktig at disse foraene fungerer godt. Det er viktig at medlemmene har tid og ressurser til dette arbeidet. Også Y-nemndene bør ha felles møteplasser nasjonalt.

Spørsmål 5:

Hvilke eksisterende regionale utviklingsprosjekter mener dere NSY bør lære av og se på muligheten for å skalere nasjonalt?

- LOSA-modellen

Spørsmål 6:

Hvordan kan NSY skape verdi for det arbeidet dere gjør i de faglige rådene?

- Tilgang til forskning (tilrettelegging av forskningen som finnes)
- Være et kunnskapssenter for yrkesfagene som de faglige rådene kan hente relevant kunnskap og forskning.

Spørsmål 7:

Andre kommentarer og innspill

Spørsmål 8:

I hvilken grad har rådet vært samstemte om innspillene som er gitt i denne undersøkelsen? Avkrysning på skala:

«I svært stor grad - i stor grad - i noen grad - i liten grad - ikke i det hele tatt»

Vedtak:

Rådet svarer på undersøkelsen etter innspill på møtet.

3/3/2025 Modulstrukturert opplæring – mulighet for å utvide med flere lærefag

Eirik Bertelsen og Thea Bru deltok og presenterte saken. [Presentasjon her](#).

Bakgrunn

Fra 1. august 2024 ble [modulstrukturerte læreplaner](#) tatt i bruk i 13 lærefag. I 2025 utvider Udir med flere lærefag. Frisørfaget og yrkessjåførfaget er besluttet modulstrukturert, og læreplanene i bunadtilvirker, håndveverfaget og blomsterdekoratørfaget utvikles ferdig i løpet av høsten. Lærefag som egner seg for modulstrukturering, der mange voksne oppnår eller ønsker å oppnå fagbrev, og der behovet i bransjene er stort prioriteres. Modulstrukturert opplæring mot fag- eller svennebrev er en opplæringsmodell i utvalgte lærefag for de som har rett til videregående opplæring for voksne. Opplæringsmodellen skiller seg fra andre ordninger for ungdom og voksne, både når det gjelder organisering, tidsbruk og innhold. Formålet med opplæringsmodellen er at den voksne raskt og effektivt skal oppnå den kompetansen som er nødvendig for å bestå eksamen og fag- eller svenneprøven i det aktuelle lærefaget. Nivået på sluttkompetansen er den samme som for ordinært løp.

Modulstrukturering i restaurant- og matfag – behov for råd og vurderinger

Udir møtte Faglig råd for restaurant og matfag i rådsmøte nr. 3 og presenterte begrunnelsen for å modulstrukturere flere lærefag i utdanningsprogrammet. I flere RM-fag avlegger mange voksne fagbrev som praksiskandidater. Udirs statistikk for 2023–24 viser at over halvparten av de voksne kandidatene i flere RM-fag er praksiskandidater. Majoriteten av fagbrev i flere fag oppnås derfor ikke gjennom opplæring. Modulstrukturering kan bidra til at flere voksne tar fagbrev gjennom opplæring. Til forskjell fra fagbrev på jobb, har også modulstrukturert opplæring krav til opplæring i fellesfag og programfag.

I rådsmøte juni 2025 ble avtalt at Udir legger fram en ny sak til rådsmøtet i oktober. Udir ber Faglig råd for restaurant- og matfag vurdere om modulstrukturering er hensiktsmessig for å møte kompetansebehov i arbeidslivet og for å tilpasse opplæringen slik at flere voksne kan oppnå fagbrev.

Udir ber særlig om råd på:

- fordeler og ulemper ved modulstrukturering i aktuelle RM-fag
- konsekvenser for kvalitet, rekruttering og gjennomføring
- andre forhold rådet mener bør inngå i vurderingen

Statistikk

Tabell 1 Oppnådde fagbrev

Fag	Lærling	Praksiskandidat	Fagbrev på jobb
RMIMP3 – Industriell matproduksjon	37	96	18
RMSER3 – Servitørfaget	45	16	2
RMSMP3 – Sjømatproduksjon	6	79	1

Vi ber om vurdering innen: *vi har videre dialog om frist.*

Ved spørsmål: Eirik.bertelsen@udir.no eller Thea.bru@udir.no

Vedtak:

Rådet har utarbeidet et [notat](#) som oversendes Udir. Notatet adresserer generelle utfordringer rådet har for modulstrukturert opplæring, som vi mener dekker Udirs spørsmål om fordeler og ulemper i de aktuelle fagene:

- Pålitelig og grundig realkompetansevurdering er sentralt for at ordningen ikke skal svekke kvalitet i fagopplæringen og statusen for fagarbeidere.
- Mange ulike opplæringsordninger fører til uklarhet om hvilke ordninger som skal tas i bruk av ulike målgruppene.
- Ved oppstykket opplæringsløp kan helheten i faget svekkes.
- Modulstrukturering av fagene kan bidra til at flere kan oppnå fag- eller svennebrev, ved tilpasning til den enkeltes behov, livssituasjon og tidligere erfaring.

Rådet anerkjenner behovet for fleksible voksenordninger, men understreker at kvalitet og status i fagopplæringen må ivaretas. Det anbefales å høste mer erfaring og gjennomføre grundige evalueringer før en eventuell utvidelse av modulstrukturert opplæring til flere fag. Rådet anbefaler derfor ikke å utvide ordningen til flere fag før det er gjennomført ytterligere evalueringer av læringsutbytte, ressursbruk og kompetanse.

4/3/2025 Modulstrukturert opplæring – orientering om implementering

Bakgrunn for saken

Modulstrukturert opplæring er ett av flere tiltak i fullføringsreformen som skal bidra til at flere voksne kan ta fag- eller svenneprøven, og at norsk arbeidsliv får dekket sitt behov for kvalifisert arbeidskraft. Udir har som oppdrag å utvikle læreplaner og vurderingsordninger, utvide med flere lærefag og støtte implementeringen av modulstrukturert opplæring.

I forbindelse med nyoppnevning av de faglige rådene i høst, har rådene fått mange nye medlemmer. Medlemmene har ulik bakgrunn fra fag- og yrkesopplæringen, og ikke alle kjenner ikke like godt til modulstrukturert opplæring som opplæringsmodell. Udir ønsker derfor å orientere faglig råd om status for implementeringen av modulstrukturert opplæring.

Ved spørsmål: thea.bru@udir.no eller eirik.bertelsen@udir.no

Vedtak:

Saken tas til orientering.

5/3/2025 Tilrettelegging av skriftlig sentralt gitt eksamen for yrkesfag etter vg3-nivå

Marianne Bøhler og Adrian Netteland deltok og presenterte saken.

Bakgrunn for saken

Kunnskapsdepartementet har i oppdragsbrev 2025-14 gitt Udir i oppdrag om å komme med forslag til endringer i eksamensordningen for å tilrettelegge eksamen bedre for kandidatgruppen. Oppdraget skal ses i sammenheng med forsøk med skriftlig-muntlig eksamen i yrkesfag og oppdrag 2025-04 om å utrede et sikrere og bedre eksamenssystem i videregående opplæring.

I oppdraget viser departementet til at dagens ordning ikke legger godt nok til rette for kandidater som har faglige forutsetninger for å bestå fagprøven, men som har utfordringer med å uttrykke seg skriftlig innenfor rammen til skriftlig eksamen. Departementet mener det er nødvendig å gjøre dagens eksamen før fag- og svenneprøven mer fleksibel og tilpasset kandidatenes situasjon.

Utdanningsdirektoratet ønsker ikke å senke kravet til kandidatens kompetanse, da det er viktig at vi også framover skal være trygge på at fagarbeidere med fag- og svennebrev tilfredsstiller bransjens krav og behov for kompetanse. Tilretteleggingen dreier seg derfor om å tilrettelegge for at kandidaten skal få vist sin reelle fagkompetanse.

Oppdraget gjelder for kandidatene som tar 3103-eksamen og ikke følger et normalt opplæringsløp. Dette innebærer blant annet [praksiskandidater](#), kandidater som har gjennomført [modulstrukturert opplæring](#) og fagbrev på jobb. Praksiskandidatene oppfattes som en spesielt sårbar gruppe i dette oppdraget, da de står alene med alt ansvaret for utdanningen sin.

Direktoratet har tidligere (2022) utredet eksamensordningen for praksiskandidater med mål om å gjøre den mer fleksibel. Utredningen kom med en rekke anbefalinger, blant annet:

- Utprøving av en obligatorisk prøve med en sentralt gitt oppgavebank i større fag.
- Å prøve ut en skriftlig-muntlig eksamensform i enkelte fag. (Forsøk er igangsatt i noen fag fra våren 2025.)
- Å flytte ansvar for sensur fra fylkeskommunen til statsforvalteren. (Klagesensur er nå overført til statsforvalter.)
- Vurdere om oppmeldingsfristen til eksamen kan utvides.
- Økt informasjon, veiledning og oppfølging av praksiskandidater.

Andre tiltak, eksempelvis godkjent/ikke godkjent som vurderingsuttrykk, er også relevante.

Utfordringsbildet

Dagens og framtidens arbeidsmarked stiller økte krav til formell kompetanse, noe som gjør det vanskelig å delta uten fullført videregående opplæring. Stadig flere unge står utenfor arbeidslivet, samtidig som at andelen som mottar velferdsytelser øker. Ifølge SSB vil Norge mangle arbeidstakere med yrkesfaglig bakgrunn fram mot 2040. Navs Bedriftsundersøkelse 2022 viser at yrker knyttet til enkelte fagbrev er blant de hvor det er størst mangel i arbeidslivet, samt at mangelen vedvarer over tid. NHOs kompetansebarometer viser at opp mot 70 % av bedrifter har et udekket kompetansebehov, og ifølge NHOs bedriftsundersøkelse svarer 64 % av virksomhetene at de har behov for å rekruttere personer med fag- eller svennebrev. Små fødselskull de neste 20 årene forsterker denne samfunnsutfordringen ytterligere ved at arbeidslivets behov ikke vil bli dekket av tilstrekkelig kompetanseutvikling fra ungdom. NHO peker derfor på et behov for bedre insentiver for etter- og videreutdanning for voksne.

Utdanningsdirektoratet har gjennomført en spørring for fylkeskommunene der svarene fremhever en rekke utfordringer knyttet til dagens ordning, herunder:

- Digital kompetanse: Flere kandidater, spesielt eldre, har utfordringer med å bruke en datamaskin. Datamaskinen er ikke et verktøy alle kandidatene benytter mye til daglig på arbeidsplassen eller privat, de bruker derfor lang tid på å finne fram, skrive og uttrykke seg digitalt. De sliter og med bruken av digitale verktøy som «tekst til tale».
- Språkutfordringer: En høy andel av kandidatene som tar eksamen har norsk som andrespråk. Selv om de kan beherske yrket har de ofte ikke lært seg tilstrekkelig norsk for å kunne lese, tolke og svare på oppgaveteksten.
- Lese- og skrivevansker: Flere av kandidatene har store lese- og skrivevansker. Fylkeskommunen har inntrykk av at det er en større andel med lese- og skrivevansker i denne kandidatgruppen enn blant de som tar eksamen innenfor "skolefagene". Det er samtidig flere som ikke har blitt utredet.
- Taus kunnskap: Taus kunnskap kan være et resultat av at flere kandidater har språkutfordringer, lese- og skrivevansker og at oppgavene er for akademiske. Flere fylkeskommuner peker på at de er i kontakt med kandidater som har lang arbeidserfaring innenfor fagfeltet, men som ikke klarer å prestere på en 5 timers skriftlig eksamen.

Fylkeskommune viser også til at dersom en ikke gjør endringer i dagens ordning vil dette innebære at en bidrar til å stenge mange dyktige fagarbeidere ute. Fylkeskommunen fremhever videre at de mener en obligatorisk prøve med en sentralt gitt oppgavebank i større fag (også kjent som «førerkortmodellen») er det mest hensiktsmessige tiltaket.

Høring ifbm. vurderingsordninger for modulstrukturert opplæring¹

Åtte av de faglige rådene ga innspill til denne høringen som tok for seg tilstøtende problemstillinger til det som er nevnt over, herunder:

- 1) Karakteruttrykket godkjent/ikke godkjent som vurderingsuttrykk for enkeltmodulene.
 - Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk, faglig råd for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign, faglig råd for helse- og oppvekst, faglig råd for håndverk, design og produktutvikling, faglig råd for naturbruk, faglig råd for restaurant- og matfag og rådet for teknologi- og industrifag, støttet dette forslaget.²
 - Faglig råd for elektro- og datateknologi uttalte at gjennomført/ikke gjennomført er et mer egnet vurderingsuttrykk.
- 2) Krav om sentralt gitt eksamen før oppmelding til fag- eller svenneprøven
 - Alle de faglige rådene støttet forslaget.

En gjennomgående tilbakemelding i høringen er at eksamen i større grad bør tilpasses målgruppen. Flere instanser pekte på behov for å se på påmeldingsfrister og/eller antall eksamensperioder i året.

Spørsmål til faglig råd

Vi ber faglig råd om å vurdere:

1. Hva anser dere som formålet med sentralt gitt skriftlig eksamen innen 3103-kodene?

¹ Høringen ble avsluttet 31. januar 2024.

² Under forutsetning av at enkeltmodulene avsluttes med en underveisvurdering og at sluttvurderingen først skjer ved ev. eksamen og fag- eller svenneprøven.

2. Kjenner faglig råd seg igjen i utfordringene knyttet til digitale ferdigheter, språkferdigheter, lese-skrivevansker og taust kunnskap? Har dere andre kommentarer knyttet til disse utfordringene?
3. Hvilke andre utfordringer, knyttet til sentralt gitt skriftlig eksamen, ser dere for denne kandidatgruppen (praktiske, faglige osv.)?
4. Hva tenker dere kan være konsekvensen dersom vi ikke iverksetter noen tiltak i forbindelse med skriftlig sentralt gitt eksamen?

Frist

15. januar 2026 til marianne.elgen.bohler@udir.no

Vedlegg

- [Oppdragsbrev for oppdrag 2025-014](#)
- [Utredningsnotat praksiskandidatordningen](#)
- FRRMs svar på oppdrag i 2022:
 - [Innspill til utredning om praksiskandidatordningen](#)
 - [Praksiskandidateksamen FRRM 07.06.2022](#)

Vedtak:

1. **Hva anser dere som formålet med sentralt gitt skriftlig eksamen innen 3103-kodene?**
 - i. Sikre kvalitet i fagopplæringen. FRRM forstår det som å avdekke om kandidaten har tilstrekkelig kompetanse (særlig bruk av teori i en praktisk situasjon) og forutsetninger til å gå opp til fag- eller svenneprøve
2. **Kjenner faglig råd seg igjen i utfordringene knyttet til digitale ferdigheter, språkferdigheter, lese-skrivevansker og taust kunnskap? Har dere andre kommentarer knyttet til disse utfordringene?**
 - i. Utfordringsbildet er gjenkjennelig. Det er viktig å ha prøveformer som avdekker kompetansen til kandidatene, og 5-timers skriftlig eksamen er ikke nødvendigvis den beste metoden for å kvalifisere kandidater som har god kompetanse i faget.
 - ii. Det er viktig å sørge for at kandidatene har tilstrekkelig kompetanse i digital kompetanse, lesing og skriving. Det er mulig at det bør fokuseres på å gi kandidatene mer opplæring i digital kompetanse og lesing og skriving, som vil kreve midler til opplæring. Språkkompetanse er viktig, men bør ikke være et for stort hinder.
3. **Hvilke andre utfordringer, knyttet til sentralt gitt skriftlig eksamen, ser dere for denne kandidatgruppen (praktiske, faglige osv.)?**
 - i. Eksamenene må være virkelighetsnære og eksamensoppgavene bør gi kandidaten gode forutsetninger, dersom de har gode faglige forutsetninger. Eksamensoppgavene kan virke for åpne, som gjør det vanskelig for enkelte å vise kompetansen de besitter. Rådet får tilbakemelding fra bedrifter om at kandidater besitter mer (og tilstrekkelig) kompetanse i faget, som de ikke får gitt uttrykk for i eksamen.
4. **Hva tenker dere kan være konsekvensen dersom vi ikke iverksetter noen tiltak i forbindelse med skriftlig sentralt gitt eksamen?**
 - i. Mange kandidater som ikke får vist den kompetansen de har, og mange som må vente på å få kvalifisert seg fordi de må gå opp til eksamen flere ganger og eksamen gjennomføres kun to ganger i året

Rådet har i tillegg kommentarer og innspill som de ønsker å gi Udir i videre arbeid med sentralt gitt skriftlig eksamen:

- Eksamen er basert på vg3-læreplanen, i likhet med fag- og svenneprøven. I fag- og svenneprøver er karakterskalaen tredelt, mens eksamen er 1-6, hvor 2 er bestått med lav kompetanse. Det er mulig rett vurderingsuttrykk er bestått/ikke bestått.
- Men ved bestått/ikke bestått, heves lista og kan gjøre at flere stryker. Det kan være mange grunner til at de stryker, ikke nødvendigvis fordi de mangler kompetanse i faget. Kandidatene har behov for å bli mer eksamensforberedt (over å gjøre mange endringer i eksamen). Det kan være aktuelt å gjøre en ny vurdering etter de første resultatene fra forsøk i skriftlig-muntlig.
- En muntlig del av den skriftlige eksamen kan være en god form å uttrykke kompetanse. Det er viktig å ikke senke krav, men ha en prøveform som speiler behov for grunnleggende ferdigheter og fagkompetanse i arbeidslivet.
- Eksamen oppfattes som for akademisk og bør derfor endres slik at den bedre ivaretar kandidatens forutsetninger og arbeidshverdag
- Flervalgsprøve kan muligens være en bedre måte for kandidatene, enn lange utredninger.

6/3/2025 Orienteringssaker

- [Mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet 2025–2029 | udir.no](#)
I henhold til vedtak i SRY og Udir videreføres mandatet for forrige oppnevningsperiode, med noen få justeringer. Det skal være en gjennomgang Mandat og retningslinjer i løpet av oppnevningsperioden.
- Statistikk for voksne i videregående opplæring
[Voksne i grunnopplæringen 2025 | udir.no](#)
[Søkere til videregående opplæring for voksne – utdanningsprogram | udir.no](#)
- Webinar – søkere til vgo og voksne **onsdag 21. januar kl. 1000-1045.**
- Fagseminar for faglige råd - Grønn omstilling som fagovergripende tema i yrkesfagene

Utdanningsdirektoratet har sendt ut en invitasjon til fagseminar (4. og 5. februar) om grønn omstilling som fagovergripende tema i yrkesfagene.

Formålet med seminaret

Den nye fireårsperioden for rådene har startet. Dette seminaret har som mål å samle alle rådsmedlemmene og legge til rette for at deltakerne kan bli kjent, og åpne for erfaringsutveksling på tvers av råd og utdanningsprogrammer gjennom et felles tema. Seminaret skal også gi oss noen første holdepunkter for hvordan vi kan utvikle yrkesfagene fremover i møte med det grønne skiftet.

Om temaet

Seminaret er en oppfølging av utviklingsredegjørelsene fra de faglige rådene for perioden 2021 – 2025, der grønn omstilling var ett av hovedtemaene. Samtlige av de faglige rådene fremhevet grønn omstilling som en viktig driver for yrkesfagene fremover. Rådene viste spesielt til kompetansebehov innen sirkulær økonomi – herunder gjenbruk og ombruk, ressursbruk, samt bærekraftige materialer og råvarer. På seminaret vil vi både invitere inn eksterne fagpersoner til å innlede om tematikken, løfte frem pågående endringer innen grønn omstilling i

yrkesfagene og drøfte hvordan vi kan følge opp fagovergrepene i yrkesfagene fremover.

Vi vil bruke denne samlingen til å tenke høyt sammen og starte opp et utviklingsarbeid for å fange opp sammenfallende temaer og kompetansebehov på tvers av utdanningsprogram. Vi legger opp til aktiv deltakelse og gruppearbeid på tvers av faglige råd.

Vedtak:

Sakene er tatt til orientering

7/3/2025 Eventuelt

- Julemøte i SRY 12.12.25 hvor RM skal presentere viktige saker og utfordringer for SRY og Kunnskapsministeren. AU ber om innspill og forankring i rådet. Følgende ble nevnt i møtet:
 - Budsjettinnspill: 10 millioner til styrking av RM ble strøket i budsjettforslaget, ønsker å løfte utfordringen ved dette
 - Rekruttering og gjennomføring. Mer fleksible løsninger/utdanningsløp for å adressere synkende elevgrunnlag.
 - Aktuelt å hente opp temaer fra utviklingsredegjørelsen fra forrige rådsperiode
 - Styrke fagbrev på jobb-ordningen, viktig å kunne kvalifisere de som er i arbeid og at fylkene har tilstrekkelig med midler til ordningen.
 - Styrke kvaliteten i alle ordningene og veiene til fag-/svennebrev
 - Dimensjonering
 - Tilskudd til lærebedrifter – har ikke fulgt prisstigningen i samfunnet
 - Modulstrukturert opplæring
- Landskonferansen for restaurant- og matfag, 5. og 6. februar 2026: [Om Landskonferansen for Restaurant- og matfag Om Landskonferansen for Restaurant- og matfag](#)
- Pilotering av "Nye læreplaner for lærebedrifter - modulstrukturert opplæring: [Pilotering av Nye læreplaner for lærebedrifter - modulstrukturert opplæring - Nettskjema](#) (**Frist allerede 11.12.25**)
- Fagdag for restaurant- og matfag og salg, service og reiseliv, 8. januar 2026: [Fagdag for restaurant- og matfag og salg, service og reiseliv - OsloMet](#)